

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดนั้น เกิดจากการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท¹ มีสภาพเป็นบุคคลหนึ่ง² แยกต่างหากจากผู้ถือหุ้น มีสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนความสามารถในการทำนิติกรรมต่างๆ ได้ในนามตนเอง โดยแบ่งได้เป็น บริษัทเอกชน และบริษัทมหาชน

บริษัทเอกชน เป็นองค์กรธุรกิจประเภทหนึ่งที่ถูกจัดตั้งขึ้น โดยประชาชนที่เข้าร่วมลงทุนกันในบริษัท ซึ่งการเข้าร่วมลงทุนดังกล่าว เกิดขึ้นจากการที่บุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปเข้าลงทุนร่วมกันเพื่อประกอบธุรกิจนั้น และในการจัดการงานของบริษัทนั้น เนื่องจากบริษัทเป็นเพียงบุคคลที่กฎหมายสมมติขึ้น ไม่สามารถจัดการธุรกิจของบริษัทได้เอง จึงจำเป็นต้องอาศัยบุคคลอื่นกระทำการแทนกฎหมายจึงได้กำหนดให้การแสดงความประสงค์ของบริษัทต้องกระทำโดยผู้แทนบริษัท³ ซึ่งก็คือคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้บริหารงาน โดยกรรมการของบริษัทจะเป็นผู้แสดงความประสงค์ของบริษัทและมีอำนาจกระทำการแทนในนามบริษัทโดยถือเสมือนหนึ่งเป็นการกระทำของบริษัทและมีผลผูกพันบริษัทนั้น ซึ่งบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและการบริหารจัดการงานของบริษัทจะมี 2 ส่วนที่สำคัญคือ ส่วนที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น และส่วนของกรรมการบริษัท โดยทั้งสองส่วนล้วนมีความสัมพันธ์กันและเป็นหน้าที่ที่แสดงออกซึ่งความประสงค์และเป็นผู้ทำกิจการต่างๆ แทนบริษัท กล่าวคือ ในการบริหารจัดการงานของบริษัทนั้นจะเป็นหน้าที่ของกรรมการบริษัท⁴ โดยถือว่ากรรมการนั้นเป็นผู้แทนของบริษัท ในขณะที่ผู้ถือหุ้นทั้งหลายถือเป็นฝ่ายลงทุน โดยเป็นผู้ให้ทุนแก่บริษัทในการดำเนินกิจการเพื่อความประสงค์ในการประกอบธุรกิจการค้า ซึ่งผู้ถือหุ้นนั้นไม่ได้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการบริหารจัดการกิจการของบริษัท แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ถือหุ้นยังคงมีสิทธิในการควบคุมการดำเนินงานของบริษัทในทางอ้อม เช่น มีสิทธิเข้าร่วมประชุม และมีสิทธิ

---

¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 65 ประกอบมาตรา 1111.

² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 67.

³ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 70 วรรคสอง.

⁴ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1144.

ออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น⁵ เพื่อกำหนดนโยบายของบริษัท หรือมีมติให้บริษัทดำเนินการ หรือไม่ดำเนินการใดๆ ภายในกรอบของกฎหมายในวาระต่างๆ ซึ่งรวมถึงมีสิทธิในการการแต่งตั้ง และถอดถอนกรรมการด้วย⁶ เป็นต้น ทั้งนี้ กรรมการจำเป็นต้องบริหารจัดการกิจการตามข้อบังคับของบริษัทและอยู่ภายใต้การครอบงำของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น⁷ ด้วยซึ่งกฎหมายกำหนดว่าผู้ถือหุ้นจะต้องมีอย่างน้อย 3 คนขึ้นไป⁸ แต่มีได้จำกัดว่าจะต้องมีกรรมการกี่คน ดังนั้นจึงอาจประกอบด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ โดยกรรมการจะมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารและดูแลจัดการธุรกิจบริษัท โดยการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ กรรมการต้องใช้อำนาจตามที่ได้รับมอบหมาย กระทำการต่างๆ โดยสุจริต เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท รวมถึง ผู้ถือหุ้น และกรรมการจะต้องไม่กระทำการใดๆ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในระหว่างผลประโยชน์ของบริษัท และผลประโยชน์ส่วนตัวของกรรมการ กรรมการผู้ใดก็ตาม ที่ปฏิบัติฝ่าฝืนหน้าที่หลักดังกล่าวย่อมต้องรับผิดชอบบริษัท เพื่อความเสียหายใดๆ ก็ตาม ที่เกิดหรืออาจเกิดขึ้นต่อบริษัท

ดังนั้น สิทธิในการกำกับดูแลการดำเนินกิจการของบริษัทเป็นสิทธิของผู้ถือหุ้น โดยใช้สิทธิในการควบคุมการดำเนินกิจการ ของบริษัทในรูปของการประชุม ออกเสียงลงมติ หรือการให้ความยินยอมในเรื่องหรือกิจการต่างๆ ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นการจัดการงานหรือบริหารงานโดยทางอ้อม

ส่วนกรรมการหรือคณะกรรมการ ก็ถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบังคับของบริษัท ภายใต้การใช้สิทธิควบคุมการดำเนินกิจการของผู้ถือหุ้น และตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ โดยทั่วไปการบริหารจัดการงานของกรรมการในกรณีที่ มีกรรมการหลายคน จะทำโดยการจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันในที่ประชุมคณะกรรมการ เพราะอำนาจในการจัดการงานนั้นเป็นของคณะกรรมการ มิใช่เป็นเพียงของกรรมการคนใดคนหนึ่งเท่านั้น โดยการประชุมคณะกรรมการ อาจทำกันเป็นประจำ หรือเฉพาะเมื่อมีเรื่องพิเศษที่จะต้องหารือกันก็ได้⁹ โดยการประชุมบริษัทจำกัดจะมีเมื่อใดนั้น ไม่มีกฎหมายบังคับไว้ จึงมีขึ้นตามที่ กรรมการบริษัทจะเห็นสมควร

⁵ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1176 และมาตรา 1182.

⁶ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1151.

⁷ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1144.

⁸ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1097.

⁹ โสภณ รัตนกร. (2553). *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท*. หน้า 380.

จากเจตนารมณ์ของกฎหมายแสดงให้เห็นว่า การประชุมผู้ถือหุ้น และการประชุมคณะกรรมการถือเป็นหน้าที่ของผู้ถือหุ้นและกรรมการทุกคนที่จะต้องเอาใจใส่เข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพราะการประชุมเป็นการเปิดโอกาสให้กรรมการทุกคนมีส่วนร่วมในการติดตามและบริหารกิจการงานของบริษัท โดยการปรึกษาหารือ ตัดสินใจ และจะต้องร่วมกันรับผิดชอบร่วมกันในฐานะของผู้ถือหุ้นและกรรมการ เพื่อให้ธุรกิจของบริษัทเจริญเติบโต ก้าวหน้า และเป็นการป้องกันมิให้อำนาจในการบริหารงานตกอยู่ภายใต้อำนาจการจัดการของคณะกรรมการบริหาร พนักงานระดับบริหารของบริษัทเพียงบางคน หรือตกอยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น

เนื่องจากปัจจุบัน การประกอบธุรกิจในรูปแบบของบริษัทมีแนวโน้มที่จะขยายตัวจากบริษัทเอกชนเล็กๆ ที่ถือหุ้นกันในระหว่างญาติพี่น้อง หรือบุคคลที่ใกล้ชิดและไว้วางใจกันได้ เพียงไม่กี่คน มีกรรมการผู้บริหารงานบริษัทที่มีความใกล้ชิดกัน กลายเป็นบริษัทที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ดังจะเห็นได้จากอัตราการเพิ่มขึ้นของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ที่มีทุนจดทะเบียนจำนวนมาก มีผลทำให้รูปแบบบริษัทเปลี่ยนแปลงไป จากการถือหุ้นในระหว่างญาติพี่น้องหรือบุคคลที่ใกล้ชิดกันได้เพียงไม่กี่คน กรรมการผู้บริหารที่มีความใกล้ชิดกัน เปลี่ยนแปลงเป็นการถือหุ้น โดยบุคคลที่มีจำนวนและความหลากหลายมากขึ้นและมีความใกล้ชิดกันน้อยลง กรรมการบริหารที่มีความหลากหลายมากขึ้น ดังนั้น การประชุมคณะกรรมการเพื่อปรึกษาหารือ และทำการตัดสินใจร่วมกัน อาจส่งผลกระทบต่อความคล่องตัวของบริษัทในการบริหารจัดการงานของคณะกรรมการได้ ซึ่งส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากสภาพโดยทั่วไปของการประชุมต้องเป็นการปรึกษาหารือในสถานที่เดียวกัน หรือที่ประชุมเดียวกัน โดยมีลักษณะของการเผชิญหน้ากันเพื่อให้กรรมการสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้ ประกอบกับในการดำเนินการประชุม กฎหมายบริษัทมักจะกำหนดขั้นตอนการประชุมไว้อย่างเคร่งครัด เช่น การบอกกล่าวนัดประชุม องค์กรประชุม หรือการลงมติในที่ประชุม เป็นต้น ซึ่งสาเหตุดังกล่าวอาจส่งผลให้บริษัทส่วนใหญ่มองว่า การจัดประชุมคณะกรรมการเป็นเรื่องเสียเวลา และเป็นอุปสรรคต่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการงาน อีกทั้งกรรมการที่ไม่เข้าร่วมประชุมด้วยก็ยังคงรับผิดชอบในผลหรือมติของที่ประชุมคณะกรรมการนั้น รวมทั้งการประชุมผู้ถือหุ้น กฎหมายยังกำหนดให้การประชุมใหญ่นั้น จะต้องส่งคำบอกกล่าวโดยลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน และส่งทางไปรษณีย์ตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นทุกคนที่มีชื่อทางทะเบียนของบริษัทก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 7 วัน เว้นแต่เป็นคำบอกกล่าวเรียกประชุมใหญ่เพื่อลงมติพิเศษ ให้กระทำการดังกล่าวก่อนวันนัดประชุมไม่น้อยกว่า 14 วัน¹⁰ ซึ่งผลของมติที่ประชุมที่ไม่ปฏิบัติตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดนั้น มีผลไม่ชอบตามกฎหมาย การที่กฎหมายบัญญัติดังกล่าวจึงทำให้

¹⁰ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 1175.

การบริหารจัดการบริษัทขาดความคล่องตัว และไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

จากการศึกษาในเบื้องต้นพบว่ากฎหมายบริษัทของต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น ได้พัฒนาบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการประชุม เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการงานของคณะกรรมการให้มากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้กรรมการสามารถเข้าร่วมประชุมโดยอาศัยวิธีการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี เช่น กรรมการสามารถประชุมกันโดยวิธีทางโทรศัพท์ได้ (Telephone Conference) หรือการประชุมผ่านทางจอภาพ (Video Conference) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า กฎหมายบริษัทของประเทศต่างๆ ดังกล่าวมานี้ ยังได้กำหนดให้คณะกรรมการสามารถได้มาซึ่งมติโดยมิต้องมีการจัดประชุม คณะกรรมการตามขั้นตอนการประชุมที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือที่เรียกว่า “มติเป็นลายลักษณ์อักษร” (Written Resolution) หรือในทางปฏิบัติอาจเรียกว่า “มติเวียน” และให้ถือว่ามติดังกล่าวมีผลใช้บังคับเสมือนได้มีการลงมติในที่ประชุมคณะกรรมการจริง ทั้งนี้ เพื่อลดขั้นตอนการประชุมตามกฎหมาย สามารถเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการงานของคณะกรรมการ และเป็นการส่งเสริมให้มีมติของคณะกรรมการโดยชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะหุ้นส่วนและบริษัทแล้ว ไม่พบว่ามีกฎหมายบัญญัติรองรับถึงการประชุม และมีมติที่มาจากการประชุม โดยวิธีการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี และมติเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ ประกอบกับปัจจุบัน ได้มีประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องการจดทะเบียนข้อบังคับของบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์¹¹ ที่ประกาศโดยมีหลักว่า 1) บริษัทจำกัดไม่สามารถกำหนดข้อบังคับบริษัทให้กรรมการสามารถมอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าประชุมแทนและให้นับเป็นองค์ประชุม รวมทั้งออกเสียงลงคะแนนในการประชุมคณะกรรมการบริษัท 2) บริษัทจำกัดไม่สามารถกำหนดข้อบังคับบริษัทให้มติคณะกรรมการสามารถทำเป็นมติเวียน โดยไม่ต้องจัดประชุมคณะกรรมการบริษัท 3) ในกรณีที่บริษัทจำกัดได้จดทะเบียนข้อบังคับในลักษณะดังกล่าวข้างต้นตามข้อ 1) และข้อ 2) ไว้แล้ว แม้จะมีได้มีการเพิกถอนการจดทะเบียนข้อบังคับดังกล่าว บริษัทก็ไม่สามารถถือปฏิบัติตามข้อบังคับนั้นได้อีกต่อไปนั้น มีผลทำให้การประชุมคณะกรรมการบริษัท ไม่สามารถทำเป็นมติเวียนได้อีกต่อไป แม้ข้อบังคับของบริษัทจะกำหนดไว้ว่าสามารถทำได้ก็ตาม หากปฏิบัติเช่นนั้น มติดังกล่าวก็ไม่มีผลบังคับ และก็ยังไม่อาจจดทะเบียนได้ การกระทำเช่นนี้ยิ่งทำให้บริษัทต่างๆ โดยเฉพาะบริษัทใหญ่ๆ ในประเทศไทย ขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการงานของบริษัท

¹¹ ซึ่งต่อไปในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเรียกว่า ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า.

เนื่องจากหากต้องการมติที่ประชุม แม้เป็นเพียงมติในเรื่องเล็กน้อยก็ต้องมานั่งประชุมกันอยู่พร้อมเพรียงให้ครบองค์ประชุมในสถานที่เดียวกันเท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อประโยชน์ในทางวิชาการ ผู้เขียนเห็นว่าควรศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์ถึงแนวคิด หลักเกณฑ์ และทฤษฎี ในการบริหารจัดการบริษัท การประชุมบริษัท และบทบาทหน้าที่ของกรรมการ รวมทั้งพิจารณาถึงปัญหาการประชุมกรรมการเกี่ยวกับกฎหมายบริษัท ว่ามีปัญหาในขั้นตอน วิธีการ มติของที่ประชุมอย่างไร โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของไทยให้มีความเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสถานะทางกฎหมาย บทบาท อำนาจ หน้าที่ของกรรมการบริษัทจำกัด แนวคิด หลักเกณฑ์ และทฤษฎี ในการบริหารจัดการบริษัท การประชุมกรรมการบริษัท และผลของการประชุมกรรมการบริษัท

2. เพื่อศึกษาถึงการประชุมกรรมการบริษัทตามกฎหมายบริษัทของประเทศไทยและต่างประเทศ

3. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมกรรมการบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายไทยเกี่ยวกับการประชุมกรรมการบริษัทให้ได้รับการพัฒนาเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบันและมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

โดยที่การศึกษาถึงสถานะทางกฎหมาย บทบาท อำนาจ หน้าที่ของกรรมการบริษัท วิธีการประชุมคณะกรรมการบริษัท แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการบริษัทนั้นมีความสำคัญ แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และแนวทางปฏิบัติของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ที่ใช้ในประเทศไทยในปัจจุบัน มีความล้าหลัง ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ธุรกิจของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทใหญ่ขาดความคล่องตัวต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก ดังนั้นควรมีมาตรการ วิธีการประชุมคณะกรรมการของบริษัทที่สะดวกต่อการดำเนินงานของบริษัท เช่น การประชุมโดยมีมติเวียน การประชุมทางโทรศัพท์ การประชุมผ่านจอภาพ มาใช้ในประเทศไทยได้ โดยถือว่าเป็นการประชุมโดยชอบ อีกทั้งภายหลังการประชุมคณะกรรมการบริษัท จำกัด ผลทางกฎหมายอาจไม่คุ้มครองกรรมการในบางกรณี ซึ่งกรรมการควรมีสติ หน้าที่ รวมทั้ง

ความรับผิดชอบไม่ว่าคุณจะเข้าร่วมประชุม หรือไม่เข้าร่วมประชุมก็ตาม และกรรมการที่สุจริตควรมีสติที่ได้รับ ความคุ้มครอง เพิกถอนมติที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทนั้นได้ ดังที่กล่าวมานี้ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมกรรมการของบริษัทเพื่อให้เท่าทันกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของกรรมการให้ชัดเจนขึ้น และเพื่อพัฒนากฎหมายของไทยให้ได้มาตรฐานเทียบเท่าสากล

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

ผู้เขียนมุ่งศึกษาถึงคำบอกกล่าวเชิญประชุม วิธีการประชุมและมติที่ประชุมของบริษัท โดยจะเริ่มศึกษาตั้งแต่ความหมายของคำว่ากรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้น ตลอดจนพิจารณาเรื่องการจัดการประชุม การประชุมของกรรมการบริษัท ปัญหาการประชุมของกรรมการบริษัทของประเทศไทย ซึ่งการศึกษาจะเน้นการประชุมโดยมีมติเป็นลายลักษณ์อักษร และการประชุมโดยวิธีการติดต่อสื่อสารทางเทคโนโลยี ในบริษัทจำกัดที่เป็นองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งต้องการความคล่องตัวในการบริหารจัดการบริษัท และส่งเสริมให้มีการเชิญประชุม การประชุม และการได้มติที่ประชุมของบริษัทในประเทศไทยที่ยังคงรักษาหลักการสำคัญของการประชุม แต่มีความคล่องตัวในทางปฏิบัติมากขึ้น ทั้งนี้ โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่องการจดทะเบียนข้อบังคับของบริษัทจำกัด ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกาศอื่นที่เกี่ยวข้อง และคำพิพากษาศาลฎีกา รวมทั้งความเห็นของนักกฎหมายที่ปรากฏในรูปของบทความและตำรากฎหมาย ทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ อันได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น ตลอดจนข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสถานะทางกฎหมาย บทบาท อำนาจ หน้าที่ของกรรมการบริษัทจำกัด แนวคิดหลักเกณฑ์ และทฤษฎี ในการบริหารจัดการบริษัท การประชุมกรรมการบริษัท และผลของการประชุมกรรมการบริษัท
2. ทำให้ทราบถึงการประชุมกรรมการบริษัทตามกฎหมายบริษัทของประเทศไทยและต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมกรรมการบริษัท จำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
4. ทำให้ทราบถึงการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายไทยเกี่ยวกับการประชุมกรรมการบริษัทให้ได้รับการพัฒนาเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมในปัจจุบันและมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น